

DĚTI PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU – PŘÍKLADY INDIVIDUÁLNÍ PÉČE ZAMĚŘENÉ NA VŠESTRANNÝ ROZVOJ DÍTĚTE

1. Rozvoj hrubé motoriky

- Podporování tělesné aktivity – chůze, běh, skákání, lezení, přelézání, podlézání, kutálení míčem, chytání, házení, udržování rovnováhy při chůzi po nerovném terénu, přes širší lavičku, jízda na koloběžce, kole

2. Rozvoj jemné motoriky a grafomotoriky

- Zapínání a rozepínání knoflíků, zavazování tkaniček, hra s pískem, házení na cíl, navlékání korálků, vystřihování a vytrhávání papíru, manipulace s drobnými předměty, skládání kostek, modelování, nalepování koláží, sestavování skládaček (puzzle, Mikádo, mozaika),...
- Cvičení správného úchopu tužky, správné sezení, uvolňovací cviky, vybarvování, spojování obrázků, cvičení různých typů čar, ... (www.jak-spravne-psat.cz)
- Rozvíjení koordinace oka a ruky (vizuomotorická koordinace) – překreslování a dokreslování obrázků, překreslování obrazců/teček ve čtvercové síti,...

Literatura, pracovní materiály:

Bednářová, J.: Kreslení před psaním

Bednářová, J.: Co si tužky povídaly (grafomotorická cvičení – 4 – 6 let)

Bednářová, J.: Na návštěvě u malíře (grafomotorická cvičení – 5 – 7 let)

Bednářová, J.: Jedním tahem

3. Rozvoj řeči a myšlení

- Spolupráce s logopedem.
- Učení říkanek, opakování složitější slov, jazykolamů.
- Popis obrázků, samostatné vyprávění, dokončení příběhu, popisování činnosti.
- Vysvětlování významů slov (na co to je).
- Pojmenování toho, co by se stalo, kdybys – šel ven jen v ponožkách, pán přecházel křižovátku na červenou, co dělají určité profese, hádanky, apod.)

Literatura, pracovní materiály:

Pracovní sešity KuliFerda a jeho svět - Rozvoj myšlení

Borová, Svobodová: Šimonovy pracovní listy č. 4 - Rozvoj myšlení a řeči,

4. Rozvoj paměti a pozornosti

- Učení básniček a písniček, hry s opakováním a přidáváním slov, samostatné vyprávění
- Pozorování – co se změnilo, co chybí (např. v místnosti, ze souboru předložených hraček či obrázků z Pexesa).

Literatura, pracovní materiály:

Pracovní sešity KuliFerda a jeho svět - Pozornost

Dobble – hra

BrainBox – Moje první obrázky

5. Rozvoj prostorové orientace

- Chápat pojmy – nahoře/dole, vpředu/vzadu, nad/pod/, vedle, uprostřed/mezi, první/poslední/prostřední – nejprve v místnosti, pak na obrázku.
- Zvládání pravolevé orientace – bezpečně určit pravou a levou ruku (nohu, oko, ucho). Pokyny - zvedni pravou ruku, ukaž levé ucho, skákej na pravé noze, na které straně máš sponku, ...

Literatura, pracovní materiály:

Pracovní sešity KuliFerda a jeho svět - Orientace

Bednářová, J.: Orientace v prostoru a v čase pro děti od 4 do 6 let

6. Rozvoj časové orientace

- Roční období – přiřadit typické počasí, oblečení, hry-činnosti. Malovat, ukazovat na obrázku.
- Dny v týdnu – jmenovat, dnes, včera, zítra. Spojovat konkrétní dny s činnostmi typickými pro dítě či rodinu (např. co děláme ráno, dopoledne, odpoledne, večer; úterý – plavání, čtvrtek – máma má jógu,...).

Literatura, pracovní materiály:

Bednářová, J.: Orientace v prostoru a v čase pro děti od 4 do 6 let

7. Rozvoj matematických představ

- Určování množství, porovnávání prvků (více/méně/stejně).
- Osvojení pojmů malý/ velký, menší/ větší, nejmenší/ největší, úzký/široký, krátký /dlouhý, před/za.
- Řazení předmětů podle velikosti
- Třídění předmětů podle zadaných kritérií - nejprve podle jednoho znaku, později i podle 2 – 3 znaků (velikost, tvar, barva – vyber všechny žluté tvary; vyber všechny červené kruhy, označ všechny velké zelené čtverce,...).

- Výběr určeného počtu prvků a naopak (dej na stůl 3 tužky, kolik je tu knoflíků,...). Nepracovat pouze pomocí názoru prstů.
- Orientace v číselné řadě do 10 (postupně). Určování množství prvků bez počítání po jedné (zhruba do 5 – 6 prvků) – nejprve na hrací kostce, později nahodile rozložené předměty, obrázky.

Literatura, pracovní materiály:

Bednářová, J.: *Předčíselné představy*

Bednářová, J.: *Počítání soba Boba 1. (rozvoj matem. schopností a logiky - 3 – 5 let)*

Bednářová, J.: *Počítání soba Boba 2. (rozvoj matem. schopností a logiky - 4 – 6 let)*

Bednářová, J.: *Počítání soba Boba 3. (rozvoj matem. schopností a logiky - 5 – 7 let)*

Pracovní sešity KuliFerda a jeho svět - Předmatematické představy

8. Rozvoj sluchového vnímání

- Rozeznávání různých zvuků, vyhledávání zvuků.
- Rozkládání slov na slabiky, určování počtu slabik.
- Rozeznávání shodných a neshodných slov – král x hrál, dost x kost, smích x sních, zval x vzal.
- Rozeznávání první (pozdější i poslední) hlásky ve slově.
- Rytmická cvičení, vytleskávání slov, opakování rytmy, hledání rýmů, rytmizace říkanek – písniček.
- Sluchová paměť – hra Až půjdu na severní pól, vezmu si s sebou – postupně se přidávají jednotlivé věci a je potřeba si je zapamatovat, opakování řady slov, vět – a ty zopakovat, zadávat více instrukcí najednou.

Literatura, pracovní materiály:

Bednářová, J.: *Sluchové vnímání*

Frančíková, Štanclová: *Šimonovy pracovní listy č. 15 - Rozvoj sluchového vnímání*

Pracovní sešity KuliFerda a jeho svět - Sluchové vnímání

Šimonovy pracovní listy - 15. díl - Rozvoj sluchového vnímání, rozlišování hlásek, slabik, slov

9. Rozvoj zrakového vnímání a paměti

- Dokreslování obrázků, skládání mozaiky, skládání rozstříhaných obrázků.
- Vyhledávání určitých předmětů v místnosti podle určité vlastnosti (barva, tvar, funkce).
- Hledání rozdílů v podobných obrázcích.
- Určování shodných a rozdílných tvarů, rozpoznání zrcadlově otočených tvarů.
- Povídáme si, co vidělo na výletě, zaměřujeme se i na některé detaily, povídáme si, co vidělo na obrázku, Kimovy hry – záměrně si zapamatovávat viděné předměty, jejich počet zvyšujeme nebo překreslování zakrytého obrázku

Literatura, pracovní materiály:

Bednářová, J.: *Zrakové vnímání – Optická diferenciaci I.*

Pracovní sešity KuliFerda a jeho svět - Zrakové vnímání

10. Rozvoj v oblasti citové a sociální

- Vést děti k dokončení práce, podporovat samostatnost, pomáhat překonat obtížnější situace (motivace, ocenění, neslibovat dárek).
- Zvykat dítě na pobyt mimo úzkou rodinu.
- Vést k zodpovědnosti - dítě by mělo mít v rámci rodiny pravidelnou práci, kterou dělá bez upozorňování a za kterou je zodpovědné.

Literatura, pracovní materiály:

Dostálová, Jančiová, Vlčková: *Ferda a jeho mouchy (emocionální výchova), Scio 2013*

Emoce-obrázkové karty pro porozumění emocím a rozvoj sociálních dovedností, nakl. Pasparta

H. Zobačová: *Obrázkovník pro nácvik správného chování*

Zajímavé a užitečné webové stránky:

<http://www.predskolaci.cz/>, www.rodina.cz, www.chytrehrani.com, www.detskestranky.cz, <http://prvnitrida.cz/>, www.jablko.cz, <http://www.sikovny-cvrcek.cz/>, <http://kuliFerda.raabe.cz/>, <http://www.jdemedoskoly.cz>, <http://www.napadyproanicku.cz/>, www.logopedie-vendy.cz, www.jak-spravne-psat.cz, www.levactvi.cz

Literatura pro rodiče (rozvoj a výchova dítěte)

Bednářová, J.: *Školní zralost (moderní metodika pro rodiče a učitele), Computer Press, 2010*

Kutálková, D.: *Jak připravit dítě do 1. třídy, Grada 2005*

Pekařová, L.: *Jak žít a nezbáznit se, Poznání 2006 (o výchově dětí od narození až do puberty)*

Pekařová, L.: *S.O.S, Poznání 2014 (výchova)*

Prekopová, J., Schweizerová, Ch.: *Neklidné dítě, Portál 2008*

Žáčková, Jucovičová: *Děti s odkladem školní docházky a jejich úspěšný start ve škole*